

Preek Sloterkerk 24 mei 2020

1^e Schriftlezing: Psalm 77: 17-20 (Anke Kilian, OvD. Zij leest NBV)

Toen het water u zag, o God,
toen het water U zag, begon het te beven,
een huivering trok door de oceanen.
De wolken stortten water,
de hemel dreunde luid,
uw pijlen flitsten heen en weer,
uw donder rolde dreunen rond,
Bliksems verlichtten de wereld,
De aarde trilde en schokte.

Door de zee liep Uw weg,
door de wijde wateren Uw pad,
maar Uw voetsporen bleven onzichtbaar.

2^e Schriftlezing: Marcus 6: 45-52 (NBG)

En terstond dwong Hij zijn discipelen in het schip te gaan en Hem vooruit te varen naar de overkant, naar Betsaida, terwijl Hij zelf de schare wegzond. En toen Hij afscheid van hen genomen had, ging Hij naar de berg om te bidden. En bij het vallen van de avond was het schip midden op zee, en Hij was alleen aan land. En toen Hij zag, dat zij zich aftobden om vooruit te komen bij het varen – want zij hadden de wind tegen – kwam Hij omstreeks de vierde nachtwake tot hen, gaande over het meer, en Hij wilde hen voorbijgaan. Toen zij Hem over het meer zagen gaan, meenden zij, dat het een spook was en zij schreeuwden luid. Want allen zagen zij Hem, en werden verbijsterd. Maar terstond sprak Hij met hen en zei tot hen: Houdt

moed, ik ben het, weest niet bevreesd! En Hij klom bij hen in het schip en de wind ging liggen. En zij waren innerlijk bovenmate ontsteld, want zij waren bij de broden niet tot inzicht gekomen, maar hun hart was verhard.

Tekst der prediking: (Marcus 6: 50b) "Houd moed, Ik ben het. Weest niet bevreesd."

Verkondiging

Gemeente van Jezus Christus,

Het is altijd een beetje gevaarlijk, en toch trapte ik er ook zelf bijna in. Ik heb het er over dat je je een bepaalde situatie of periode in het dagelijks leven realiseert, dat je daar dan een Bijbeltekst bij zoekt, dan de twee met elkaar in overeenstemming wringt om de actualiteit van de Bijbel te adstrueren, of iets dergelijks, en er dan een hoopvolle conclusie aan verbindt, omdat de Bijbel, zo wordt ons geleerd, immers altijd hoop en uitkomst, nee, meer dan dat: redding biedt. En eerlijk gezegd gaat men bij de verkondiging, of in Bijbelstudiegroepjes, nogal eens deze weg, getyranniseerd als men wordt met de eis dat de Bijbel 'actueel' moet zijn, en daarmee bedoelt men dan: min of meer onmiddellijk toepasbaar op hedendaagse situaties. En dan ook nog op een manier dat iedereen zich er, zonder er al te veel moeite voor te hoeven doen, herkent. En dan ook nog binnen een kwartier.

In dit kader dacht ik uiteraard aan de coronatijd van nu: een tijd, die woelig en onbetrouwbaar is, en ik kwam tot de conclusie: laat ik dan eens een overdenking houden over 'Jezus gaande over het meer'. Ook eng allemaal, net zoals deze tijd dat is, maar Jezus redt. Wat wil een mens nog meer.

Dus ik toog, geheel geïnspireerd door mijn eigen invalshoek, aan de slag, Maar lag binnen vijf minuten geveld terneer, want: zo werkt de Bijbel niet. Het is allemaal veel ingewikkelder. Natuurlijk: de Bijbel *b*iedt uitkomst, maar dat zie je niet als je niet wilt weten wat er *w*erkelijk in de tekst staat. En daar lees je makkelijk overheen.

En je moet je er, ècht langer dan een kwartier, óók als dat een preek betreft, op focussen.

Om te beginnen worden er in de herinnering van veel mensen, twee Bijbelgedeelten door elkaar gehaald: de episode die wel wordt aangeduid met 'de storm op het meer' en het gedeelte waar we het vanmorgen over zullen hebben: 'Jezus gaande over het meer'. Het betreft natuurlijk wel hetzelfde meer: het meer van Galilea, ook wel aangeduid met het meer van Tiberias of met het meer van Genesareth. Het is in elk geval dat grote meer in het noorden van Israël, waar opeens, tot op de dag van vandaag, verraderlijke valwinden een rustig wateroppervlak kunnen veranderen in kolkende baren, maar even plotseling weer kunnen ophouden, zodat het gladde wateroppervlak terugkeert.

De geschiedenis van 'de storm op het meer' kleurt een beetje onze perceptie van 'Jezus gaande over het meer' in. Bij 'de storm op het meer' verkeert het barkje van de discipelen in grote nood: het schept water en zinken is niet denkbeeldig. Jezus is aan boord en ligt, toch wel onwaarschijnlijk, maar toch, het stàat er, in het vooronder vredig te slapen. De situatie doet ons onmiddellijk aan Jona denken, waar iets dergelijks, en even onwaarschijnlijk, aan de hand is. Maar daar, waar Jona, als hij gewekt is, overboord springt om aldus de storm tot bedaren te brengen, is het hier Jezus zelf, die, ook na gewekt te zijn, de zee met een bevel tot rust brengt. We komen straks nog even op deze episode terug.

De geschiedenis van 'Jezus gaande over het meer' is veel ingewikkelder. En daar gaan we het nu over hebben. Want dáár is helemaal geen 'redding' zoals in de andere passage, aan de orde. Maar... is het vertelde dan wel actueel genoeg? Als er geen concrete redding geboden wordt? Jazeker. Want helemaal aan het einde van de overdenking kunnen we zien, hoe deze geschiedenis ons kan helpen, altijd, maar zeker ook in het coronatijdperk.

We gaan nu met zijn allen aan de slag. U thuis, en wíj hier in de Sloterkerk. Maar we werken wel degelijk met elkáár. Daar, waar de Bijbel is, bestaan afstand en muren niet. We kunnen ze dus negeren.

Wat is er nu precies aan de hand in het Bijbelgedeelte van deze ochtend, in de vertaling van 1951 aangeduid met 'Jezus gaande over het meer'?

Er zijn een aantal vreemde dingen aan de orde, waar we gemakkelijk over heen kunnen lezen. We nemen de versie van Marcus, maar de geschiedenis wordt ook verteld bij Matthéüs en Johannes. Echter niet bij Lucas. De hele episode van het gaan over het meer volgt, bij alle drie de evangelienschrijvers, op de eerste wonderbare spijziging, nl die van de 5000. In ons Marcus-gedeelte genoemd als 'de broden'.

Wat ons nu kan opvallen is de toch wat vreemde breuk tussen deze wonderbare spijziging, waarin Jezus en zijn discipelen in harmonie met elkaar aan het werk waren en dan opeens een fullstop daarop. Opeens DWINGT Jezus de discipelen (niet: gelastte, zoals de NBV verzwakt), nee, dwingt de discipelen scheep te gaan zonder hem. Dwingen suggereert, i.t.t. 'gelasten' dat de discipelen in eerste instantie niet echt wilden. Zich misschien verzetten. Jezus moest ze onder druk zetten.

We kunnen ons meteen afvragen, wat de reden daarvan is. Waarom gaan ze niet met z'n allen, Jezus inclusief, dat bootje in? Zo zijn ze toch ook gekomen? Ze kunnen toch op elkaar wachten?

Wel wordt verteld, maar dat kan geen antwoord op deze vraag zijn, dat Jezus zelf de scharen, die wonderbaarlijk door Hem gevoed waren, wegzond. Johannes vertelt ons dat dat was, omdat ze Hem tegen zijn zin tot Koning wilden maken, maar dat kan heel goed een interpretatie achteraf zijn. Marcus en Matthéüs maken hier geen melding van, en ik denk ook niet, dat als dat de reden al zou zijn, dat dit belangrijk is. De schare moest sowieso naar huis vanwege de tijd, en Jezus zet ze daartoe aan en neemt afscheid. Dit is dus op zichzelf niet raar, maar vreemd is: waarom dwingt hij dan de discipelen, die hierbij wellicht hadden kunnen helpen, om alvast in de boot terug te varen naar de overkant van het meer? Volgens Marcus is die overkant Bethsaïda, volgens Johannes Kapernaüm, Jezus' woonplaats. Het is niet geheel duidelijk hoe we ons de preciese tocht moeten voorstellen, want de plaatsen liggen tegenover elkaar. In het ene geval, naar Kapernaüm, moesten de discipelen van oost naar west, en in het geval van Bethsaida van west naar oost. Laat dat dan maar voor

wat het is: in elk geval hoefden ze niet het meer van Galilea in al zijn breedte over te steken, maar slechts een smaller gedeelte in het noorden.

Het antwoord op de wegzending van de discipelen is hoe dan ook dat Jezus alleen wil zijn.

Marcus vertelt ons waarom: Jezus gaat 'naar de berg' om 'te bidden'. Deze reden is geen zakelijke, maar loopt vooruit op dat, wat komen gaat. Als startpunt dáárvan wil Jezus alleen zijn. Matthéüs geeft ook als reden dat Jezus wil bidden, maar Johannes gaat er verder niet op in.

De discipelen moesten dus ècht weg. Je zou kunnen denken: ze hadden toch ook in de boot kunnen wachten, tot Jezus terug gekomen zou zijn. En al is het meer van Galilea aan de noordzijde niet heel breed, het is toch nog een hele tocht om te voet langs de oever van Kapernaüm tot Betsaïda, of andersom, te lopen. Dit argument lijkt verder van geen belang. Er is iets anders aan de hand, waar we zo meteen op in zullen gaan. We kunnen zeggen dat Jezus' samenwerking met de discipelen, zoals die tot dan toe bij de wonderbare spijziging geweest was, op dat moment niet meer door Hem werd gewenst. De discipelen *moesten* dus gaan. Dat betekent: Jezus en de discipelen gaan uiteen. Er ontstaat in de meest letterlijke zin een afstand. Dat is, voor wat later aan de hand is, belangrijk.

Vermeld wordt vervolgens dat de tocht van de discipelen niet erg voorspoedig verliep. In de vierde nachtwake, dat is tussen 3 en 6 uur 's ochtends, hadden ze nog steeds het smalle stuk van het meer niet helemaal overgestoken, maar bleven 'hangen' in de golven. Ze waren nog steeds onderweg. De tegenwind belette hen elk tempo. Maar aangenomen, dat ze al met licht vertrokken waren voordat Jezus de scharen naar huis zond, hoe lang hadden ze dan wel niet over die paar kilometer gedaan? Uren? Dan moet de tegenwind toch wel heel uitzonderlijk geweest zijn. Dat is raar. Raar genoeg om ons af te vragen: gaat het wel om een tegenwind als zodanig? Het is belangrijk dat we ons realiseren, dat, in tegenstelling tot de 'storm op het meer', niets erop wijst dat de discipelen in doodsgevaar, of zelfs ook maar in enig gevaar verkeerden. De tegenwind was alleen maar vervelend.

Maar dan ... dan lezen we iets vreemds. Na zijn gebed gaat Jezus niet over land naar zijn bestemming, maar neemt óók de weg over water, als hij het gezwoeg van de discipelen heeft gezien. Dat laatste is een vreemde reden: het gezwoeg van de discipelen. Want het blijkt later geen functie te hebben. Waarom wordt dit dan verteld? Is dat toch de reden? Of liever: moet dat een reden voorstellen? Maar waarom dan, als Jezus, zoals later blijkt, helemaal niet van plan is hen te 'redden', of iets dergelijks? Wat kan dat gezwoeg Hem dan schelen? Daarbij is ook al vreemd: het is inmiddels donker en de discipelen zijn toch wel íets opgeschoten. Hoe kàn Jezus ze dan nog zien? En omgekeerd? Technisch? En waarom gaat Jezus dan eigenlijk naar ze toe? Niets wijst erop dat de reden daarvan is dat Hij ongerust is over hun toestand, of dat ze 'gered' zouden moeten worden. Die hele zogenaamde reden van het 'gezwoeg' kan inderdaad eigenlijk gewoon wèg. Duidelijk is wèl, dat Hij wil dat ze Hèm zien,(en dat heeft, zoals we straks zullen ontdekken, een heel àndere reden) en niet dat hun in technische zin hulp wordt geboden. Dat blijkt uit het volgende: Hij wil het worstelend barkje gewoon voorbij gaan en de discipelen op eigen kracht, wat ook technisch gezien heel goed mogelijk was, de oever laten bereiken.

Toch mogen wij ons nu afvragen: waarom is Jezus eigenlijk helemaal niet van plan zijn discipelen te helpen?

Dan komt het volgende, en daarmee komen we wellicht in het gebied waar het om gaat. Om het maar muzikaal te zeggen: we belanden in de ouverture tot de kern van deze geschiedenis. De discipelen herkennen Hem niet, maar denken dat het een 'spook' is. Waarom herkennen de discipelen Jezus niet? Is Jezus dan opeens van uiterlijk veranderd? Is het te donker? Waarom zeggen ze niet: hé, daar komt Jezus over de golven? En vallen dan, van puur respect, in onmacht? Nee, dat gebeurt niet. Wat we ons moeten realiseren is, dat het wàndelen van Jezus over het water hen niet van streek maakt, maar het feit dat ze iets onbekends zien omdat ze Hem *niet herkennen* en dùs denken dat het een spook is.

En dan komen we tot *de kern*. De kern van 'Jezus gaande over het meer'. Een kern, die alwat besproken is overstijgt en ver achter zich laat. Dé kern, waar eigenlijk alles

wat we totnutoe hebben besproken een voorspel van is. Het 'spook', Jezus zegt tegen ze: **“Houd moed, Ik ben het, wees niet bang”**. We gaan trouwens straks in deze vertaling nog een klein wijzigingetje aanbrenge, maar wel een dat essentiël is. Het gaat het in deze geschiedenis om déze woorden van Jezus, (we gaan daar zo dieper op in), de geschiedenis die in de NBG wordt aangeduid met 'Jezus gaande over het meer' en in de NBV met 'naar de overkant van het meer', een NBV-verandering, waardoor alle mysterie bij voorbaat weer eens wordt weggegomd en, wat veel erger is, de historie van zijn essentie ontdaan.

De historie besluit met het gegeven dat de discipelen 'bovenmate ontsteld' waren, want ondanks de daden van Jezus hebben ze nog steeds niet door Wie hij is. Bij Marcus dan. Johannes is daar minder duidelijk over, maar vertelt dat, zodra Jezus op uitnodiging van de discipelen het schip is ingegaan, het schip van het ene moment op het andere de plaats van bestemming bereikt heeft. Hoe stelt men zich dat overigens voor? Hoe hard moet het schip dan opeens wel niet gaan? Bij de andere evangelieschrijvers gaat de wind liggen, zoals bij de storm op het meer. En bij Matthéüs, die ook nog inlast dat Petrus door de golven zakt, wordt vermeld dat de wind gaat liggen en dat men belijdt: 'Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon.' Woorden, die zijn overgenomen uit andere gedeelten uit de Bijbel en die door Matthéüs zijn ingelast in deze situatie om een getuigenis af te geven. Een getuigenis, die op zichzelf juist is, en sowieso naadloos aansluit op Jezus' woorden van onze tekst. Deze woorden vanuit de mens bevestigt. Maar het is alles wèl op het conto te schrijven van Matthéüs. Doet er niet toe. Dat gaan we later zien.

Maar hoe moeten wij dit alles nu verder ontleden.

In de eerste plaats moeten wij ons afvragen, of we hier met een van Jezus' wonderen te maken hebben. Natuurlijk, wat hier in de weergave gebeurt, is wonderbaarlijk, maar betekent dat, dat we hier met een 'wonder' te maken hebben, en er dus ook op die manier exegetisch mee moeten omgaan, zoals met de andere wonderen, die Jezus gedaan heeft? Of hebben we hier toch met iets anders te maken? We realiseren ons: als we naar de andere wonderen kijken, zijn het altijd gebeurtenissen op verzoek van

iemand ten bate van een ander iemand. Of ten bate van meerdere personen; in elk geval een groep mensen. Maar in dit geval hebben de discipelen helemaal niets verzocht. Integendeel; het initiatief ligt bij Jezus. Hij stuurt de discipelen weg en wil alleen zijn. Hij besluit over het meer naar de overkant te wandelen. De discipelen hebben Hem daar niet om verzocht, omdat er ook geen reden toe was. Je kunt best tegen de wind inroeien zonder gered te hoeven worden.

Maar wàt is hier dan toch aan de hand? Om daar antwoord op te krijgen moeten we tòch weer terug naar het begin. En dat begin misschien iets anders lezen dan dat we zojuist gedaan hebben. Anders komen we er niet uit. We herstarten dus. En realiseren ons:

Zoals zo vaak in de Bijbel hebben veel woorden en omschrijvingen een dubbele bodem in die zin, dat ze vaak refereren naar andere gebeurtenissen en betekenissen uit diezelfde Bijbel, die, voor de lézer, behoren door te klinken in de passage waar hij op dàt moment mee bezig is. Dat is de nl bedoeling van het Bijbellezen. Je moet het geheel kennen en daar moeite voor doen. De Bijbelschrijvers gaan ervan uit dat men de Bijbel zo leest. En zó moeten wíj dus gaan lezen. Dat zijn wij zo niet gewend. Zijn er vaak ook te lui en te gemakzuchtig voor. Maar àls wij dat doen verandert het wèl een en ander.

Via déze invalshoek komen we dan op het volgende. Het eerste wat, in onze passage, van Jezus gezegd wordt, nadat Hij de scharen heeft weggezonden en de discipelen het meer heeft opgestuurd, is, dat Hij in eenzaamheid gaat bidden. Uit andere passages uit de Bijbel weten we, dat Jezus dit doet als er voor Hem iets belangrijks gaat gebeuren. We houden dit vast. Want heel belangrijk wòrdt het

Vervolgens gaat Jezus het water op. Het Joodse volk is niet bepaald een zeevaardersvolk, zoals bijvoorbeeld de Phoeniciërs. Natuurlijk waren er genoeg Joodse vissers onder de kust, maar men zag toch watervlakten en de zee als vijandig en als symbool voor ondergang en verderf. De enige die de zee aan zich kan laten gehoorzamen, haar op kan zwepen en tot rust kan brengen, haar kan splijten en over haar kan wandelen, dus volkomen macht over haar heeft, en in haar over àlle

denkbare kwaad en bedreigingen, is God zelf. Wat we hier nu zien, is dat Jezus hetzelfde doet. Hierdoor komt Hij in dezelfde sfeer te staan als God. We kunnen ons nu realiseren: we zijn hier helemaal niet bezig met het analyseren van een wonder, maar met een Godsopenbaring. Dat is iets heel anders. Daarbij komt dat het de enige openbaring uit de aardse omwandeling van Jezus is, waar God en Jezus in dezelfde sfeer liggen.

En dan gaan we verder. We kunnen het opeens beter begrijpen. We begrijpen waarom Jezus niet naar de discipelen toegaat om ze te redden, of iets dergelijks. Want dat Hij dat niet wil is duidelijk af te leiden uit het feit dat Hij langs ze heen wil gaan. Hij wil ze voorbij gaan. Dat is vreemd. Waarom doet Jezus dat? Daar komen we uit als we passages uit de Bijbel gaan opzoeken, waarin het om 'voorbijgaan' gaat.. Dan wordt e.e.a. opeens heel duidelijk. Dan is er opeens niets vreemds meer aan. We belanden dan in Exodus. God openbaart Zich daar aan Mozes en legt er de nadruk op dat Mozes Hem niet kan zien, voordat Hij *voorbij* is gegaan. Het *voorbijgaan* is essentieel in het openbaringsmoment van Gods heerlijkheid aan Zijn schepping, en hier, bij Jezus, zien we hetzelfde. Het is dus helemaal niet aan de orde of Jezus al dan niet bij de discipelen wil zijn om het te redden. Het gaat om het *voorbijgaan*. Het voorbijgaan in al zijn ontzagwekkende betekenis. Het gaat om de confrontatie tussen het hemelse (Jezus) en het aardse (de discipelen).

Het aardse wordt hier met het goddelijke geconfronteerd, en zoals we ook elders kunnen lezen, vat het aardse het niet. Denk hierbij aan Maria Magdalena, die de opgestane Heer ziet en denkt dat Hij een tuinman is. En de discipelen zien Jezus aan voor een spook en herkennen Hem in eerste instantie ook niet. We kunnen zeggen dat het goddelijke van Jezus juist door dat niet-herkennen van de discipelen wordt bevestigd. Daarbij moeten we ons ook realiseren: het is slechts *op uitnodiging van* het goddelijke dat het aardse in staat wordt gesteld het goddelijke wèl te herkennen. Dat is ook in onze passage aan de orde. Het goddelijke spreekt, openbaart zich. Bij Mozes was het omdat God Zijn eigen naam noemt bij het brandend braambos. De belangrijkste woorden uit de hele Bijbel: *ehyeh asjer ehyeh*. U moet dit onuitwisbaar

in uw wezen beitelten. De belangrijkste woorden uit de hele Bijbel. De Godsnaam. “Ik ben, die Ik ben”. En elders: Anoki Adonai, Ani Hu. Ik ben. Ik ben de Here.” (Jes 43:11) En het zijn juist deze kernwoorden van God die ook Jezus hier gebruikt: “Ik ben.” Hij openbaart Zich hiermee opzettelijk als zijnde op één lijn met Zijn Vader, met God. In het Nederlands maken we ervan: “Ik ben het”. Maar die vertaling is ook helemaal fout. Even fout als de NBV-vertaling van de Godsnaam als ‘Ik ben er’ of: Ik ben erbij’. Jezus verwijst nl niet naar zichzelf, maar naar Zijn wezen. Wat Jezus ècht zegt is: “Houd moed. Ik *ben*. Wees niet bang”. Waar het hier, en in de Godsopenbaring aan Mozes, om gaat is, dat de mens geen angst hoeft te hebben omdat Jezus, omdat God is. **Alleen het zijn van God, en dus ook van Zijn Zoon, is er de basis van dat het aardse geen angst hoeft te kennen.**

En dat is, waar het in deze openbaring, want, zoals boven al gezegd, een wonder in eigenlijke zin is het niet – waar het in deze *openbaring* om gaat.

Goed, Jezus stapt dan toch in de boot en die boot is blijkbaar òfwel meteen aan de overkant, ofwel het meer valt stil (Jezus gebiedt dat trouwens niet eens hier) en men kan gewoon verder roeien. Maar dat is niet de kern. Hooguit een lardering van de Bijbelschrijvers om de godopenbaring in een nòg onaardser licht af te beelden en daardoor vanuit aardse optiek nòg sterker te maken. Maar wat de kern betreft doet het niet ter zake. De gegevens hadden ook weggelaten kunnen worden.

En nu wij. Want daar gaat het blijkbaar altijd om, óók in de kerk: wíj. En God komt dan ons ook nog tegemoet, maar geeft geen prefab oplossing. Zóver geeft Hij ons nu ook weer niet onze zin.

Natuurlijk vragen wij ons anno 2020 af wat we van dit geheel willen geloven. Wij zijn immers modern, en moderne mensen geloven niet in wonderen of in dit soort openbaringen. Maar dan zijn we heel dom bezig, met name in ons hanteren van de Bijbel. Het blijkt dan weer eens hoezeer wij geneigd zijn om te kijken wat historisch, in ònze optiek, kàn en wat niet. En als iets historisch gezien, volgens die premisses van ons, níet kan, of onwaarschijnlijk is, laten we de bewuste passages al gauw uit onze handen vallen. Of we verbuigen een Bijbelpassage dat de titel had “Jezus

gaande over het meer” tot “Naar de overkant van het meer”. We zeiden daar al eerder, en terecht, iets lelijks over. Men zet, n.l., met deze heraanuiding de passage in feite weg als een sprookje, een christelijke sage, een mythe, een legende. Terwijl de Godsopenbaringen, die toch de hard core van de Bijbel uitmaken, heel anders werken.

En dat is het laatste, wat we nu in deze dienst in het licht zetten. Duidelijk is dit alles niet voor ons, maar móet dat dan? Is er een Bijbels pact, waaraan men zich moet houden of zo? Een duidelijkheidspact? Mij in elk geval onbekend. En de weg, die we moeten gaan is onduidelijk en daardoor best eng. Maar we móeten.

Om nu eens meteen met het *engste* te beginnen: het is niet meer historisch te achterhalen of de gang van Jezus over het meer, of het doen bedaren van de storm op het meer, echt gebeurd is of niet. Jazeker, we weten dat iets dergelijks mogelijk is, bijvoorbeeld uit de geschiedenis van ene Aimée Semple McPherson, een Amerikaanse voorgangster, die ook het water van een meer tot bedaren schijnt te hebben kunnen brengen. En wat te denken van de illusionist Dynamo, die, en dan nog in ons tijdsgewricht, over het water van de Thames liep, en daar voor straf door een politieboot afgehaald werd. Geen van beiden had overigens Messiaanse pretenties, en geen van beiden werd door omstanders tot Messias gebombardeerd. Niemand viel op z'n knieën. En dat is maar goed ook, want ook in de Joodse opvatting wordt of ben je geen Messias ten gevolge van de wonderen die je doet. Ook Jezus niet.

Maar de ècht gebeurde geschiedenis van Jezus, gaande over het meer, is, evenals de storm op datzelfde meer, wat de natuurverschijnselen betreft, niet meer te achterhalen.

Het wordt nog erger en enger: waarschijnlijk is de hele passage waar we nu zo met elkaar mee hebben geworsteld, een ‘geschiedenis’, maar dan in de betekenis van ‘vertelling’, die in de vroege kerk, dus de christelijke gemeenschap van na de eerste Pasen, zijn beslag heeft gekregen. Vermoedelijk zijn de wortels ervan niet te vinden in de werkelijke omwandeling van Jezus op aarde.

Wij kunnen nu geneigd zijn de hele geschiedenis van ons te werpen. Maar dat is echt gewoon FOUT. We geven met een dergelijk gedrag alleen maar te kennen dat we geen moeite willen doen om te begrijpen hoe God met ons wil communiceren. Wij stellen blijkbaar de kaders en daar moet God, wil Hij bij ons geloofwaardig overkomen, in passen. Zich aan aanpassen. Maar het ligt echt anders, of dat nu in onze tijdgeest past of niet.

Het gaat *overal* in de Bijbel om datgene, wat *verteld* wordt en wat bijdraagt aan Gods glorie en Gods beleid. Dat 'verteld worden' kan uit alle invalshoeken komen: de, in onze opvatting, echte geschiedenis, maar ook verhalende getuigenissen, die de vorm aan kunnen nemen van werkelijk plaatsgevonden gebeurtenissen. We moeten daarbij beseffen dat de Bijbel sowieso een boek is dat alleen op deze aarde een functie heeft. Met andere woorden: God heeft ons de Bijbel gegeven opdat deze op aarde functioneert. De Bijbel hoort bij de aarde en spreekt in aardse beelden. Beelden die door ons, door het aardse, verstaan kunnen worden. Verstaan, om iets van het goddelijke in beeld te krijgen. Vanuit deze optiek maakt het werkelijk NIETS uit of iets echt gebeurd is of niet. Woord en objectief feit hebben dezelfde lading. Want het gaat om de inhoud, zoals die *verteld* wordt. Hier, in de richtlijnen van de Bijbel, geldt daarom dat woorden even sterk zijn als feiten. Beide kunnen in dezelfde mate de glorie van God verkondigen. Iets van God 'laten zien'.

Als we ons ervan doordringen dat de Bijbel *op aarde* de brief van God aan ons is, dan betekent dat, dat de Bijbel, na de aarde, dus ook na ons individuele leven waaraan door de dood een eind komt, dus wanneer we de aarde verlaten, dat dan de Bijbel komt te vervallen. Ook bij ons persoonlijk. Er blijven, in het nieuwe gebied, na de aarde en na de dood, alleen die heel belangrijke woorden van God over, de onbegrijpelijke, maar die als het ware rechtstreeks van die andere kant komen: *ehyeh asjer ehyeh*. Ik ben, die Ik ben. Daarom waarschuw ik ook nogmaals voor de megafoute vertaling van de NBV: "Ik ben er", of, nog erger: "Ik ben erbij". Je 'ver-aardst' daarmee de Godsopenbaring en trekt deze aan *deze* kant van de lijn, terwijl hij nu juist thuishoort in, en de brug vormt, naar die andere kant. En ons, van dáár uit in

Zijn greep, of liever, in de palm van Zijn hand houdt. En precies hetzelfde geldt voor de woorden van Jezus uit onze passage van vanmorgen, direct hierop geënt, in de Griekse Bijbel aangegeven met: Ego eimi, Ik ben. Niet: we zeiden het al: 'Ik ben het'. Het zijn alleen deze woorden die meegaan, als ook wij op een gegeven moment het onbekende, de dood, moeten ingaan en we zelfs op het laatste stukje van de weg naar dat moment toe de Bijbel moeten achterlaten op aarde. De woorden: "Ik ben" . Woorden, die onmiddellijk gevolgd worden met de geruststelling: Wees niet bang. Wist u trouwens, dat dat het gebod is, dat het vaakst in de hele Bijbel, dus OT en NT tezamen, voorkomt? "Weest niet bang!"

En kunnen we hier wat mee, ook in deze coronatijd?

Jazeker. Alleen doordat God, doordat Jezus is, hoeven we niet bang te zijn. Nergens voor bang te zijn. We zijn veilig. We mogen bij Hem horen. Dat is de essentie .Of dingen echt gebeurd zijn is niet belangrijk, we zagen het al, zolang die essentie maar in de weergave van woorden of eventueel van gebeurtenissen, is vervat en overgeleverd. We moeten in dit ingewikkelde proces vertrouwen op de leiding van Gods Heilige Geest, óók als het de redactie van de Bijbel betreft. *Het enige geschreven medium waarmee God met ons communiceert.* Maar we moeten dan wèl willen weten, hóe we die Bijbel moeten hanteren. Dus niet verbuigen, in vertalingen of toepassingen, naar de behoeften of de ideologieën van het moment. Van ons dus. De Bijbel is bepaald geen verzameling ethische richtlijnen of een hoeveelheid sprookjes, al hebben sommige weergaven in diezelfde Bijbel, zoals we het noemden, "slechts" de status van vertelling. Maar niet voor niets staat Roodkapje niet in de Bijbel, hoewel het daar toch wel degelijk over een opstanding gaat. Van de grootmoeder dan. Geintje. Maar toch zegt het wel iets.

We gaan nu dus verder met z'n allen, we worstelen verder, met de bestudering van de Bijbelteksten. Ook in de coronatijd. Juist nu mogen we de Bijbel niet verkleuren of, naar onze opvatting, er makkelijke of door onze vertalingen zoetelijk gemaakte teksten eruit harken of sprokkelen. En die dan elkaar, tot stichting van de gemeente, of iets dergelijks, voorhouden. Dat hebben we helemaal niet nodig en we hebben er

sowieso niets aan. Laten we toch met deze trend ophouden. Want ons kan niets wezenlijks gebeuren, ook niet als we door het coronavirus geraakt zouden worden. Immers, dwars door alles heen bereiken ons, als we ze toegang geven, die magistrale woorden van God Zelf: *Ehyeh asjer ehyeh*: Ik ben, Die Ik ben. Uitgewerkt door Zijn Zoon: "Houd moed. **Ik ben**. Wees niet bang."
Amen.